

تعیین برخی خواص فیزیکی میوه و هسته زردآلوی اردوباد (۶۲۰)

سید مهدی غائبی^۱، سید رضا حسنی‌بیگی^۲، محمد حسین کیان‌مهر^۳، اکبر عرب محمد حسینی^۴

چکیده

خواص فیزیکی میوه و هسته زردآلوی واریته اردوباد در این تحقیق مورد مطالعه قرار گرفت. این خصوصیات برای طراحی تجهیزات به منظور برداشت، فرآوری و حمل و نقل، جداسازی و بسته‌بندی مورد نیاز می‌باشند. خصوصیاتی مانند طول، عرض، ضخامت، جرم، حجم، جرم حجمی حقیقی، جرم حجمی توده، تخلخل، قطرمتوسط هندسی، کرویت، سطوح تصویری، سطح رویه، ضریب اصطکاک استاتیکی میوه و هسته به ترتیب در محتوای رطبوتی $82/29$ و $82/13$ درصد تعیین گردید. نتایج نشان داد که مقدار متوسط طول، عرض، ضخامت، جرم، حجم، قطرمتوسط هندسی، کرویت برای میوه به ترتیب $46/68\text{ mm}$ ، $44/77\text{ mm}$ ، $41/42\text{ g}$ ، $45/85\text{ cm}^3$ و $94/35\%$ بود. همچنین مقادیر متوسط طول، عرض، ضخامت، جرم، حجم، قطرمتوسط هندسی، کرویت برای هسته به ترتیب $2/59\text{ cm}^3$ ، $2/64\text{ g}$ ، $13/07\text{ mm}$ ، $20/81\text{ mm}$ ، $29/66\text{ mm}$ و $67/39\%$ بود. میانگین ضریب اصطکاک استاتیکی میوه و هسته در سطوح فولاد، فولاد گالوانیزه و تخته چندلا به ترتیب $0/46$ و $0/22$ تعیین گردید. این خواص فیزیکی داده‌های مفیدی را برای استفاده مهندسین در طراحی و بهبود تجهیزات فرآوری مناسب زردآلو فراهم می‌آورد.

کلیدواژه: زردآلو، اردوباد، میوه، هسته، خواص فیزیکی

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مکانیک ماشین‌های کشاورزی، پردیس ابوریحان، پست الکترونیک: mghaebi@ut.ac.ir

۲- استادیار گروه امور فنی کشاورزی، پردیس ابوریحان، دانشگاه تهران

۳- استادیار گروه امور فنی کشاورزی، پردیس ابوریحان، دانشگاه تهران

۴- استادیار گروه امور فنی کشاورزی، پردیس ابوریحان، دانشگاه تهران

مقدمه

زردآلو که نام علمی آن *Armeniaca vulgaris* یا *Armeniaca prunus* است، از گیاهان تیره گلسرخیان^۱، از دسته گیلاس می باشد [۳ و ۲۴]. زردآلو درختی تک پایه است که معمولاً در نیم کره شمالی می روید [۳ و ۲۱]. میوه آن تقریباً کروی و گوشتی و بعضی از انواع آن تقریباً بیضی شکل و یا نوک دراز بوده و به واسطه شیاری به دو قسمت مساوی (فرینه) تقسیم می شوند. از عمق شیارهای این میوه برای تعیین نوع واریته زردآلو استفاده می شود [۳]. این میوه سرشار از ویتامین های A, B, C و آهن است. زردآلو همچنین منبع غنی بتاکاروتن (پیش ساز ویتامین A) است. زردآلوهایی که رنگ نارنجی دارند، حاوی بتاک وتن بیشتری هستند. مقداری بالای بتاکاروتن و لیکوپن موجود در زردآلو باعث می شود تا از اکسیداسیون کلسترون بد^۲ جلوگیری شود، در نتیجه این دو ماده به عنوان آنتی اکسیدان، غذای مفیدی برای حفظ سلامت قلب هستند [۲۱ و ۲۳]. زردآلوی ایران از نظر کیفیت و کمیت، رنگ و طعم در دنیا مشهور است و انواع زیادی تاکون شناخته شده که تعداد نهایا از ۱۳۰ نوع مت加وز می باشد. برخی از واریته ها عبارتند از: قرمز شاهرود، اردوباد، قربان مراغه، سفید ارومیه، حاج نصیری، نادری. زردآلوی نادری و اردوباد از لحاظ درشتی و شیرینی و طعم مشهور می باشند [۳]. هسته زردآلو به از دو قسمت پوست و مغز تشکیل می شود. پوست های حاصله معمولاً به عنوان سوخت مورد استفاده قرار می گیرند [۷ و ۲۰]. پوست سخت هسته زردآلو در اصطلاح علمی "درون بر" نامیده می شود، که از ماده سخت اسکلرانشیم^۳ و فیر تشكیل یافته است و به همین جهت مقاوم و خیلی سخت می باشد. در کارگاه های تولیدی مغز هسته، مقدار قابل ملاحظه ای از آن یافت می شود که اکثر آن بدون استفاده مانده و سالها در یک گوشه در محوطه کارگاه روی هم انبار می گردد. نهایتاً مقداری در کوره های آجرپزی یا در روتاستها جهت تولید حرارت مورد استفاده قرار می گیرد. البته در سال های اخیر از این پوست ها چوب MDF^۴ تهیه می نمایند.

تولید جهانی زردآلو در ۲۰۰۵ میلادی توسط سازمان بین المللی غذا و کشاورزی^۵ ۳۴۴۲/۶۷ هزار تن گزارش شده است که سهم ایران در این تولید ۲۷۵/۵۸ هزار تن می باشد که این میزان تولید، ایران را بعد از ترکیه در مقام دوم تولید جهانی قرار داده است [۱ و ۲۲].

آمارگیری سال ۸۵ نشان می دهد که حدود ۴۸۸۸ هزار اصله درخت زردآلو به صورت مجتمع و پراکنده در ایران وجود دارد که از این مقدار ۳۱۱۳ هزار اصله بارور می باشند [۱].

کشور ایران از زمانهای قدیم یکی از کشورهای بزرگ تهیه و تولید و همچنین جزو اولین کشورهای صادر کننده برگه زردآلو در جهان محسوب می شده است. برگه زردآلو و قیسی ایران از نظر نوع جنس، رنگ، طعم، درشتی، دارا بودن مواد قندی و مدنی، وجود ویتامین های کمیاب در آن، در دنیا شهرت داشته و دارد. کشور ما به خاطر موقعیت جغرافیایی، عدم رعایت اصول بسته بندی و بی توجهی به خواست مشتری به علاوه زودتر بودن فصل برداشت محصول کشورهای رقیب، دارای مشکلاتی در امر صادرات می باشد. لذا توجه به امر برداشت، فرآوری و بسته بندی مطوب و درجه بندی صحیح و علمی زردآلوهای صادراتی ایران لازم و ضروری است [۳].

مشخصه های فیزیکی محصولات کشاورزی مهمترین پارامترها در طراحی ماشینها و ادوات کشاورزی، سیستمهای درجه بندی، انتقال، فرآوری و بسته بندی می باشند [۳] که توسط محققان مختلف برای بسیاری از محصولات کشاورزی تعیین شدهند. از جمله این تحقیقات می توان به تعیین خواص فیزیکی و مکانیکی بادام [۵]، بادام زمینی [۷ و ۲۷]، فندق [۱۲]، آلو [۸] اشاره کرد. اکثر مطالعاتی که در مورد تعیین خواص شیمیایی، فیزیکی و مکانیکی زردآلو انجام شده توسط محققان و پژوهشگران کشور ترکیه صورت گرفته است [۷ و ۸]. هرچند محدود مطالعاتی توسط محققان دیگر کشورها همچون ایتالیا نیز صورت گرفته است [۱۳]. با وجود این که ایران رتبه دوم تولید زردآلو جهان را داراست؛ اما اطلاعات مستندی در مورد خواص فیزیکی ارقام زردآلوی ایران یافت

1. Rosaceae

2. LDL

3. Sclerenchyme

4. Medium Density Fiberboard

5. FAO

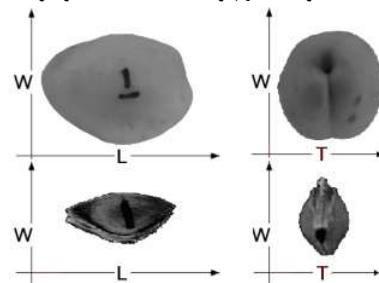
نشد. لذا در این تحقیق خواص فیزیکی و مکانیکی میوه و هسته زردالوی واریته صادراتی اردوباد تعیین گردید که داده های حاصل از این تحقیق در طراحی تجهیزات فرآوری، حمل و نقل، سورت، شکستن و جداسازی کاربر دارد.

مواد و روشها

در بین مراکز تحقیقاتی موجود در ایران که دارای کلکسیون های زردالوهای ایرانی و خارجی می باشند، مرکز تحقیقات سهند تبریز کامل ترین کلکسیون در این زمینه را دارا بوده که نمونه های مربوط به این تحقیق از آن مرکز تهیه شدند. میوه ها به صورت تازه و رسیده از روی درخت برداشت شده و تحت شرایط کنترل شده (هم از لحاظ رطوبتی و هم از لحاظ آسیب های احتمالی نظیر لهیبدگی) به محل انجام آزمایش ها یعنی دانشکده مهندسی کشاورزی پردیس ابوریحان دانشگاه تهران واقع در شهرستان پاکدشت منتقل گردیدند. در آزمایشگاه نمونه های آسیب دیده در فرآیند جابجایی جدا گردیدند، همچنین نمونه ها جهت از بین بردن گرد و غبار و مواد زائد تمیز گردیدند.

محتوای رطوبتی^۱ نمونه ها به روش آون در درجه حرارت $C = 30 \pm 10^3$ در ۳ تکرار تعیین گردید. ملاک مدت زمان باقی ماندن نمونه ها در آون اندازه گیری تغییر جرم نمونه ها تا رسیدن به تغییرات جرم کمتر از 0.2% درصد بود. این روش برای محصولات دیگر نیز توسط محققان بکار برده شده است [۱۰].

برای تعیین ابعاد نمونه هاروی میوه و هسته زردالو سه محور عمود بر هم تعریف شد (شکل ۱). بزرگترین بعد که در راستای دُمپرگ آن قرار دارد به عنوان طول (L) در نظر گرفته شد. بزرگترین بعد عمود بر محور طول، عرض نمونه ها (W) و بزرگترین بعد عمود بر طول و عرض، ضخامت (T) تعریف شدند. ابعاد در ۳ جهت تعریف شده توسط کولیس دیجیتال با دقت 0.01 mm اندازه گیری شدند. جرم میوه های زردالو (M_f) توسط یک ترازوی دیجیتالی با دقت 0.01 g و جرم هسته (M_p) نیز توسط ترازوی حساس دیجیتال 0.001 g جرم اندازه گیری گردیدند [۷ و ۸]. جرم و ابعاد 100 عدد میوه و هسته اندازه گیری شد.

شکل ۱. مختصات تعریف شده برای تعیین ابعاد

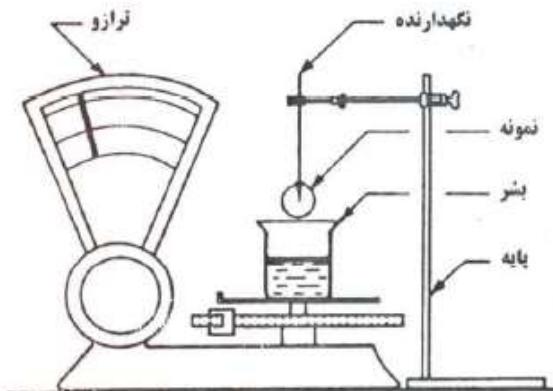
برای تعیین حجم میوه و هسته زردالو (V) از روش ترازوی سکودار استفاده شد (شکل ۲). در این روش ابتدا یک بشر حاوی مقداری آب م قطره بر روی ترازویی به دقت 0.01 l قرار گرفته، جرم آن محاسبه شد. سپس نمونه ها به طور کامل در آب شناور شدند به طوریکه با کناره ها و کف بشر در تماس نباشد. این کار امی توان توسط یک نیچ نایلونی (اگر نمونه سنگین تر از آب باشد) یا یک سیم فلزی نازک (در حالتی که نمونه سبک تر از آب باشد) انجام داد. در این حالت جرم بشر حاوی آب و بنه شناور اندازه گیری شد. تفاوت ایجاد شده در جرم ناشی از نیروی ارشمیدس^۲ است. حجم امی توان با استفاده از رابطه زیر به دست آورد [۱۲ و ۱۳].

$$V_s = \frac{\text{Buoyant force}}{\text{Density of Water}} = \frac{M_{bws} - M_{bw}}{\rho_w} \quad (1)$$

در روابط فوق M_{bws} جرم ظرف حاوی آب و نمونه (g)، M_{bw} جرم ظرف حاوی آب (g) و ρ_w جرم حجمی آب (g/cm^3) می شند. حجم 30^3 عدد میوه و هسته اندازه گیری شد.

1 moisture content

2 Buoyant force

شکل ۲. ترازوی سکودار برای اندازه‌گیری حجم نمونه‌ها

جرم مخصوص توده^۱ نمونه‌ها به روش جرم نمونه‌ها در یک حجم مشخص به دست آمد. نسبت جرم نمونه‌ها به حجم ظرف حاوی آنها جرم مخصوص توده را بیان می‌کند. در تمام مراحل آزمایش سعی گردید تا آزمایشات بدون هیچگونه فشرده شدن میوه‌ها صورت پذیرد تا تغییری در جرم مخصوص توده ایجاد نگردد [۴، ۵ و ۱۷]. پارامترهای دیگر محاسباتی نظیر جرم مخصوص واقعی (ρ)، تخلخل (ε)، قطر متوسط هندسی (D_g)، سطح رویه (s) و کرویت (ϕ) توسط روابط زیر و از روی پارامترهای اندازه‌گیری شده تعیین شدند [۷، ۸ و ۱۲].

$$\rho = \frac{M}{V} \quad (2)$$

$$D_g = (LWT)^{0.333} \quad (3)$$

$$\phi = \frac{(LWT)^{0.333}}{L} \quad (4)$$

$$\varepsilon = 100\left(1 - \left(\frac{\rho_b}{\rho_f}\right)\right) \quad (5)$$

$$s = \frac{\pi BL^2}{2L - B} \quad (6)$$

$$B = (WT)^{0.5} \quad (7)$$

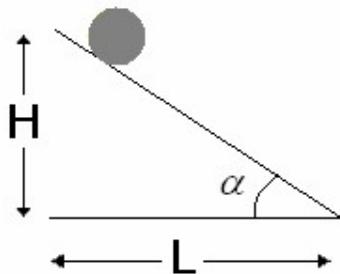
برای محاسبه سطح تصویری، ابتدا تصاویری توسط دوربین دیجیتال^۲ و در ۳ جهت عمود بر هم (طول، عرض، ضخامت) گرفته شد [۱۲]. تحلیل و پردازش تصاویر در نرم افزارهای فتوشاپ و متلب نسخه ۷^۳ انجام گردید. لازم به ذکر است که شرایط تصویربرداری تا حد امکان کنترل شده بود تا از ایجاد خطای در تصویربرداری جلوگیری به عمل آید. سطح تصویر نمونه‌ها با تعیین رابطه بین تعداد پیکسل‌های تصاویر و سطح تصویر واقعی نمونه‌ها به دست مد.

ضریب اصطکاک استاتیکی روی سطوح ورق فولادی معمولی، ورق فولاد گالوانیزه و تخته چندلا تعیین گردید. نمونه‌ها در یک سطح شب‌دار قرار گرفته و با بالا رفتن یکنواخت سطح شب‌دار، زاویه این سطح با افق در لحظه‌ی شروع به حرکت نمونه‌ها مشخص شد که تاثیرات این زاویه ضریب اصطکاک استاتیکی را به ما خواهد داد [۸ و ۱۶]. برای انجام آزمایش از سطحی شب‌دار مطابق شکل ۳ استفاده شد. برای بدست آوردن ضریب اصطکاک استاتیکی هسته از یک استوانه دوسر باز به قطر ۸۰ mm و ارتفاع ۵۰ mm استفاده گشت [۱۰].

1 Bulk Density

2 Canon Ixus 65

3 Matlab7.0

شکل ۳. شکل شماتیک دستگاه اندازه‌گیری زاویه اصطکاک استاتیکی

$$\alpha = \tan \alpha = \frac{H}{L} \quad (8)$$

برای تعیین مقاومت غلتی میوه‌ها، میوه‌ها بصورت عرضی بر روی سطح شیب دار قرار گرفتند و با بالا آمدن سطح، تأثیرات زاویه‌ای که میوه شروع بغلتیدن کرد به عنوان ضریب مقاومت غلتی تعیین گردید. آزمایشها بر روی سه سطح فولاد معمولی، فولاد گالوانیزه و تخته چندلا و با ۱۵ تکرار برای هر سطح انجام گردید.

نتایج و بحث

محتوای رطوبتی میوه ۸۲/۲۹ درصد و برای هسته ۳۲/۱۳ درصد به دست آمد که نشان می‌دهد که اکثر رطوبت موجود در زرده‌لو در گوشت میوه می‌باشد و هسته به خاطر بافت چوبی که دارد رطوبت چندانی ندارد. نتایج تحقیقات حاجی‌اوغلاری و همکاران نشان داد که محتوای رطوبتی واریته‌های زرده‌لوهای ترکیه در محدوده ۷۷/۳۷ تا ۸۲/۳۱ درصد می‌باشد [۸].

طول، عرض، ضخامت، جرم، قطر متوسط هندسی، کرویت، سطح رویه و سطح تصویری میوه و هسته زرده‌لوی اردوباد در جدول (۱) آورده شده است.

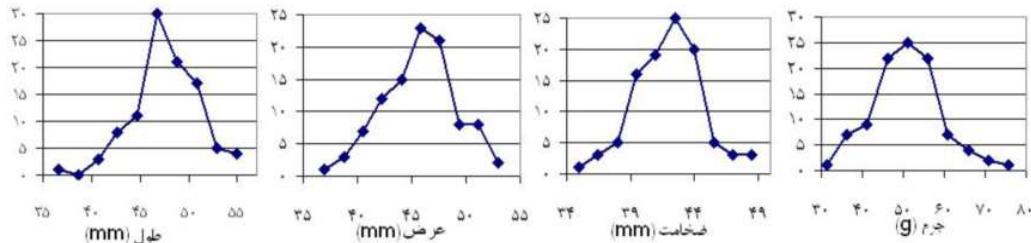

جدول (۱). برخی خواص فیزیکی میوه و هسته زردآلی اردویاد

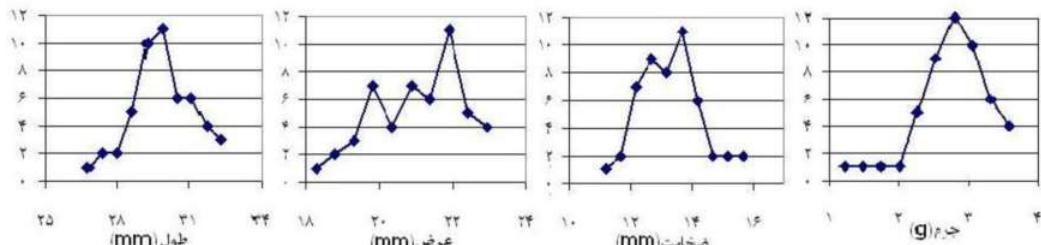
خصوصیات فیزیکی	میوه	هسته
(mm) طول	31.18 ± 46.68	13.0 ± 29.66
(mm) عرض	32.32 ± 44.77	12.2 ± 20.81
(mm) ضخامت	26.85 ± 41.28	10.1 ± 13.07
(g) جرم	8.30 ± 48.42	0.49 ± 2.64
(mm) قطر متوسط هندسی	26.8 ± 44.00	0.92 ± 19.98
(%) کرویت	31.31 ± 94.35	20.4 ± 67.39
(mm ²) سطح رویه	738.79 ± 5873.32	99.72 ± 106.51
(mm ²) P _A سطح تصویری عمود بر ضخامت	290.88 ± 190.78	49.76 ± 44.38
(mm ²) P _B سطح تصویری عمود بر طول	258.72 ± 1769.34	22.32 ± 18.74
(mm ²) P _C سطح تصویری عمود بر عرض	238.87 ± 1764.00	30.25 ± 24.612

توزیع فراوانی مشخصات ابعادی و جرم میوه و هسته زردآلی در شکلهای (۴) و (۵) نشان داده شده‌اند. طول میوه در دامنه ۳۶/۵۵ تا ۵۴/۹۸ میلی‌متر و برای هسته در محدوده ۲۶/۸۰ تا ۳۲/۳۲ میلی‌متر قرار دارد. حداقل عرض میوه و هسته به ترتیب ۵۲/۹۱ و ۲۲/۹۴ میلی‌متر و حداقل به ترتیب ۳۶/۹۷ و ۱۸/۲۸ یلی‌متر می‌باشد. کمترین و بیشترین مقدار ضخامت برای میوه ۳۴/۹۴ و ۴۸/۵۵ میلی‌متر و برای هسته ۱۱/۱۹ و ۱۵/۶۷ یلی‌متر به دست آمد.

جرم میوه بین ۷۵/۷۲ تا ۳۱/۲۹ گرم می‌باشد در حالی که جرم هسته بین ۱/۲۲ تا ۳/۵۹ گرم بدست آمد که نشان می‌دهد جرم میوه تقریباً ۱۸ برابر جرم هسته می‌باشد و بیانگر این است که در حدود ۹۵ درصد از جرم زردآلی به گوشت میوه اختصاص دارد.

شکل ۴. توزیع فراوانی ابعاد و جرم میوه زردآلی اردویاد (%)

شکل ۵. توزیع فراوانی ابعاد و جرم هسته زردآلی اردویاد (%)

میوه در ابعاد بیشتر از دو برابر بزرگتر از ابعاد هسته می باشد و جرم میوه تفاوت قابل ملاحظه ای با جرم هسته دارد که بخش عمده آن ناشی از رطوبت بالای موجود در گوشت میوه است. مشخصات ابعادی بدست آمده برای واریته اردوباد با مشخصات ابعادی واریته حسن¹ کشور ترکیه که توسط حاجی صفو اوغولاری² و همکارانش گزارش شده، مطابقت دارد [۸].

همانگونه که در جدول (۱) آمده است میزان کرویت میوه و هسته واریته اردوباد به ترتیب $94/4\%$ و $97/4\%$ می باشد که نشان دهنده شکل تقریباً کروی میوه ها و بیضی هسته می باشد (شکل ۱). حاجی اوغلاری و همکاران کرویت میوه زردآلو را برای واریته های ترکیه بین $87/60$ و $99/90$ گزارش کردند [۸]، همچنین گزد و همکاران کرویت هسته زردآلو حاجی حلیل اوغلوی ترکیه را $65/37$ اندازه گیری کردند [۷] که نشان می دهد میوه زردآلو نسبت به هسته آن دارای کرویت بیشتری می باشد. سطح رویه میوه در حدود $5/51$ درصد از سطح رویه هسته بزرگتر است که نشان می دهد سرعت انتقال انرژی و جرم از هسته تراز سرعت انتقال انرژی و جرم از میوه می باشد. سطح رویه میوه واریته های حاجی حلیل اوغلوی، حسن بی، سوغانچی و کابا بشی ترکیه به ترتیب $40/71/39$ ، $53/51/69$ ، $40/98/97$ میلی متر مربع تعیین گردیدند [۸]. سطح تصویری میوه در حدود $6/2$ درصد بیشتر از هسته بدست آمد که ناشی از بزرگتر بودن ابعاد میوه نسبت به هسته بود. در میوه و هسته بیشترین سطح تصویری، سطح عمود بر ضخامت (P_A) بود. کمترین سطح در میوه سطح عمود بر عرض (P_C) است ولی در هسته، کمترین سطح، سطح عمود بر طول (P_B) است. کمتر بودن سطح تصویری P_B هسته به دلیل تفاوت زیاد عرض و طول آن می باشد. کمتر بودن سطح تصویری P_C میوه به علت کرویت بیشتر میوه نسبت به هسته می باشد.

جدول (۲). برخی خواص فیزیکی میوه و هسته زردآلوی اردوباد

		اردوباد	خصوصیات فیزیکی
هسته	میوه	حجم (cm ³)	
$0/34 \pm 2/59$	$6/96 \pm 45/84$	$10/75 \pm 45/3/10$	جرم حجمی توده (kg/m ³)
$186/38 \pm 9/06/39$	$11/44 \pm 10/33/99$	$11/44 \pm 10/33/99$	جرم حجمی حقیقی (kg/m ³)
$13/83 \pm 47/30$	$0/57 \pm 48/39$	$0/032 \pm 0/43$	تخلخل (%)
		$0/40/8 \pm 0/51$	ضریب اصطکاک استاتیکی
		$0/023 \pm 0/42$	فولادی
		$0/046 \pm 0/23$	فولاد گالوانیزه
		$0/031 \pm 0/22$	تحته چند لا

همانگونه که از جدول (۲) پیداست جرم حجمی توده میوه بزرگتر از هسته است که نشان می دهد فضای مورد نیاز میوه ها در واحد جرم کمتر از هسته ها می باشد. چگالی توده آلو تقریباً با میوه زردآلو برابر بوده و $515/12 \text{ kg/m}^3$ گزارش گردیده است [۶]. جرم حجمی حقیقی میوه زردآلوی اردوباد اندازی بیشتر از جرم حجمی آب است و جرم حجمی حقیقی هسته اندازی کمتر از آب می باشد. تخلخل توده میوه ها از تقریباً برابر تخلخل هسته می باشد که نشان می دهد در هر دو به یک اندازه تهווیه هوا صورت می گیرد. در مجموع میوه از لحاظ کمی در تمام خصوصیات ابعادی و فیزیکی گزارش شده در جداول (۱) و (۲) بجز ضریب اصطکاک استاتیکی، بیشتر از هسته است.

1 Hasanbey

2 Haciseferoğluları

جدول (۳). ضریب غلتشی میوه زردآلو اردوباد

ضریب غلتشی	
۰/۰۴±۰/۲۲	فولادی
۰/۰۴±۰/۲۱	فولاد گالوانیزه
۰/۰۳±۰/۲۲	تخته چند لا

همانگونه که در جدول (۳) آمده است ضریب غلتشی میوه زردآلو بر روی تخته چندلا و فولاد معمولی یکسان می باشد، همچنین ضریب غلتشی در فولاد گالوانیزه کمتر از سطوح فولادی معمولی و تخته چندلا بدست آمد. در همه سطوح مورد مطالعه (فولاد، فولاد گالوانیزه و تخته چندلا) ضریب اصطکاک استاتیکی در هسته بزرگتر از میوه بدست آمد که می تواند ناشی از کرویت بیشتر میوه و زبری بیشتر سطح هسته باشد. در بین سطوح نیز برای میوه بیشترین ضریب اصطکاک استاتیکی مربوط به سطح فولادی و کمترین آن مربوط به تخته چندلا می باشد؛ اما بیشترین ضریب اصطکاک استاتیکی هسته در سطح فولاد گالوانیزه و کمترین آن در سطح تخته چندلا ملاحظه گردید.

نتیجه گیری

به طور کلی نتایج به دست آمده در این تحقیق برای اولین بار در مورد واریته صادراتی اردوباد تعیین شد که می تواند در طراحی و بهینه سازی تجهیزات برداشت، حمل و نقل، طبقه بندی، درجه بندی، فرآوری، بسته بندی و سایر صنایع وابسته به زردآلو مورد استفاده قرار گیرد.

منابع

۱. بی‌نام. ۱۳۷۰ تا ۱۳۸۰. آمارنامه های کشاورزی، اداره کل آمار و اطلاعات وزارت جهاد کشاورزی، تهران، ایران.
۲. بی‌نام. ۱۳۷۷. استاندارد ویژگیهای انار. موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، شماره ۲۶۲.
۳. مقتدر، ع. ۱۳۶۸. زردآلوی ایران و مشتقات آن از دیدگاه مسائل اقتصادی و صادراتی. موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران- آذربایجان شرقی
4. Aydin, C. (2002). Physical properties of hazelnuts. Biosystems Engineering, 82, 297–303.
5. Balasubramanian, D. (2001). Physical properties of raw cashew nut. Journal of Agricultural Engineering Research, 78, 291–297
6. Calisir, S., Haciseferogullari, H., Ozcan, M., & Arslan, D. (2004). Some nutritional and technological properties of wild plum (*Prunus spp.*) fruits in Turkey. Journal of Food Engineering, 66, 233–237.
7. Gezer, I., Haciseferogullari, H., & Demir, F. (2002). Some physical properties of Hacihaliloglu apricot pit and it's kernel. Journal of Food Engineering, 56, 49–57
8. Haciseferogullari, H., Gezer, I., Ozcan, M., M., & Asma, B., M. (2007). Post harvest chemical and physical-mechanical properties of some apricot varieties cultivated in Turkey, Journal of Food Engineering, 79, 364–373
9. Hui, Y.H. (2006). Handbook of Fruits & Fruit Processing., 1st ed, blackwell publishing.

10. Kashaninejad, M., Mortazavi, A., Safekordi, A., Tabil L.G (2006). Some physical properties of Pistachio (*Pistacia vera L.*) nut and its kernel. Journal of Food Engineering 72, 30–38.
11. Malcolm, E. Wright, John H. Tappan, and Fred E. Sistler. 1986. The size and shape of typical sweet potatoes. transacions of the ASAE, Vol.29(3):678-682.
12. Mohsenin, N. N. (1978). Physical properties of plant and animal materials. New York: Gordon and Breach Science Publishers.
13. Natale, C. D., etal. (2006). Sorting of apricots with computer screen photoassisted spectral reflectance analysis and electronic nose. Sensors and Actuators B 119. 70–77.
14. Olaoye, J. O.(2000). Some Physical Properties of Castor Nut relevant to the Design of Processing Equipment. J. agric. Engng Res, 77 (1), 113d118, research note
15. Peleg, K.(1985).Produce Handling, Packing and Distribution.The AVI publishing company, Inc.
16. Pliestic S., Dobricevic, N., Filipovic, D., Gospodaric ,Z.(2006). Physical Properties of Filbert Nut and Kernel. Biosystems Engineering 93 (2), 173–178
17. Sessiz, A., Esgici, R., Kızıl, S.(2007). Moisture-dependent physical properties of caper (*Capparis ssp.*). Journal of Food Engineering 79 ,1426–1431
18. Stroshine, R., Hamann, D.(1994). Physical properties of agricultural materials and food products.
19. Tabatabaeefar, A.(2000). Physical Properties of Iranian Potato. Proceedings of the International Agricultural engineering Conference, Bangkok Thailand, December 4-7,501-506.
20. Vursavus, K., Ozguven, F. (2003). Determining the strength properties of the Dixired peach variety. Turkish Journal of Agriculture and Forestry, 27, 155–160.
21. <http://www.daneshnameh.roshd.ir>
22. <http://www.faostat.fao.org> (2007)
23. <http://www.IRTEB.com> (2007)
24. <http://www.keshavarzejavan.com/index.php>